

V branje Vam ponujamo zanimiv članek, iz revije *Mama*, z naslovom **POPUSTLJIVI STARŠI**.
Avtorica je
Irma Veljić, prof. andr

Starši smo včasih preveč popustljivi do otrokovih zahtev in to ne vedno v otrokovo dobro. S postavljanjem določenih pravil, ki se jih tudi držimo, ne bomo izgubili otrokove ljubezni, če so ta pravila razumna in v otrokovo korist.

Družina je osnovno mikrosocialno okolje, v katerem ustvarjamo družinsko klimo z dvo- in večsmernimi vplivi med staršema in otrokom. Vsak član družine prispeva s svojim ravnanjem k odzivnosti in tudi uspešnosti medsebojnih odnosov. Materino in očetovo spodbudno in odzivno obnašanje ima za otrokov intelektualni, socialni in emocionalni razvoj izjemen pomen; očetova vloga pa je še posebej pomembna za uspešno vzpostavljanje otrokovih stikov z zunanjim svetom – s svetom izven neposrednega odnosa z materjo. Ne moremo pa mimo dejstva, da otrok tudi sam soustvarja lasten razvoj in ni le enostaven proizvod starševske vzgoje.

Kako bo uspel izoblikovati svojo osebnost, je poleg njega veliko odvisno od vseh, ki sestavljamo družinsko skupnost.

Vzajemna ljubezen staršev in otrok

Starši želimo, da bi otroci odrasli v srečne in uspešne posameznike. Na izpolnitev teh želja vplivajo številni dejavniki; najpomembnejši med njimi je STARŠEVSKA LJUBEZEN. Otroku jo izkazujemo različno, v različnih odmerkih. Izjemno pomembno je, kako starši ljubimo svoje otroke; nekateri načini ljubezni so namreč slabi, saj otroka celo ogrožajo. Tako pretirana kot tudi pogojna ljubezen nista pravi ljubezni in otroku ne pomagata do samospoštovanja in neodvisnosti. Ne ustvarjata pogojev za odgovorne, srečne otroke in pozneje odrasle.

Popustljivi starši

Prispeval Natalija Bohinc
Ponedeljek, 22 Februar 2010 23:02

Čeprav svoje otroke ljubimo, starši večkrat začutimo, da njihova ljubezen do nas ne deluje tako, kot si želimo. Pogosto postanemo nejevoljni, če otroci niso sposobni uresničiti naših upov in sanj. Naše ljubezni večkrat ne doživljajo kot ljubezen; razumsko sicer celo vedo, da so naša ravnanja do njih ravnanja iz ljubezni, vendar se čustveno ne počutijo zares ljubljene.

Vzrokov za taka občutja je več in so gotovo posledica naše pretirane popustljivosti, nepremišljenega kaznovanja, kritiziranja, kontroliranja, neupravičenega zagovarjanja otrokovih ravnanj. Tako se namreč starši odzivamo na nastala nesoglasja med nami in otrokom.

Pretirana popustljivost

Odgovorimo si najprej na vprašanje, kdo smo popustljivi starši? Vsi se strinjamo z opredelitvijo, da je popustljiv starš tisti, ki pretirano ljubi in ne zna otroku postaviti omejitev za njegove zahteve. In zakaj nekateri starši izražamo svojo ljubezen do otroka s pretiranim dajanjem, popuščanjem?

Materinsko in očetovsko vlogo sprejemamo z različnimi življenjskimi izkušnjami, saj smo otroštvo preživljali v ljubečem ali pa tudi v hladnem domu; z obema ali enim staršem, pri sorodnikih, morda celo v rejniški družini; imeli smo privilegiran socialni položaj ali pa smo bili del obrobne socialne skupine. Otroštvo je bil za nas neponovljiv čas pridobivanja raznolikih, bogatih izkušenj. In potem smo si ustvarili lasten dom, postali smo starši.

V pretirano popuščanje in neproduktivno ljubezen žene marsikaterega starša strah, da bi izgubil ljubezen svojega otroka.

Čustvo strahu ima korenine v našem lastnem otroštvu in je povezano s tem, kako so se reševali družinski konflikti v družini, iz katere prihajamo. Model ravnanj, ki je bil prisoten v lastnem otroštvu, prenaša vsak starš tudi v svojo novo družino. Bojimo se, da nas bodo ljudje, ki jih imamo radi, zapustili, če bomo od njih nekaj zahtevali, se nanje razjezili; strah nas je zavrnitve in izgube ljubezni. Tako razmišljujočim staršem vedno bolj primanjkuje samozavesti. Neradi postavljajo svojemu otroku pravila, če jih pa že postavijo, niso dosledni pri izvajanju. Bojijo se, da bi z omejitvami ogrozili otrokovo ljubezen do sebe; upajo, da bodo otroci do njih čutili ljubezen, hvaležnost, če se bodo zanje žrtvovali. S takimi

Popustljivi starši

Prispeval Natalija Bohinc
Ponedeljek, 22 Februar 2010 23:02

ravnanji pa vzbujajo v otroku občutek lastne nemoči. Tako pridobljena spoznanja otroka begajo, ker čuti, da starši niso močnejši od njega in se nanje ne more zanesti.

Značilna lastnost takih staršev je tudi NEODLOČNOST; neradi povedo svoja mnenja in predloge, saj se bojijo nenaklonjenih reakcij. Zanje je značilna tudi pretirana RADODARNOST, ki jo izkazujejo z žrtvovanjem časa in dajanjem daril. Izpolnjujejo želje, še preden so izrečene, dobro poznajo potrebe vseh, razen svojih.

Bodimo odkriti do sebe

Morda nam bodo odgovori na naslednja vprašanja v pomoč pri razmišljanju in ugotavljanju, kaj moramo v svojih ravnanjih spremeniti, da bo naš vpliv na samopodobo otroka, pa tudi na našo, spodbuden in učinkovit.

Ali se trudim izogibati konfliktom? Se prestrašim, če je kdo jezen name? Znam poslušati druge?
Se počutim vredno, če
pomagam drugim? Po
stavljam potrebe drugih pred svoje?
Me moja družina ocenjuje kot občutljivo osebo?
Se bojim, da bi me tisti, ki jih ljubim, zapustili?
Se počutim neuspešno, ko koga ne morem osrečiti?

Če smo po temeljitem razmisleku odgovorili na postavljena vprašanja v več kot polovici primerov z DA, pomeni, da spadamo v skupino staršev, ki se trudijo, da bi izpolnjevali želje svojih otrok in drugih družinskih članov, lastne želje in pričakovanja pa prepogosto ostajajo neizpolnjeni.

Kaj storiti, da ne bomo preveč popustljivi starši?

S spremembami začnimo pri sebi, saj bomo le tako posredno vplivali na spreminjanje drugih. Ljubeči, a tudi odločni starši bodo otroku in drug drugemu v oporo; od nas se bo naš otrok učil odgovornosti, ljubezni in zaupanja vase in v druge. Naš osnovni cilj naj nam bo vztrajno

Popustljivi starši

Prispeval Natalija Bohinc
Ponedeljek, 22 Februar 2010 23:02

spodbujanje otrokovega samospoštovanja, dokler sam ne dobi pozitivne predstave o sebi, dokler ne postane zadovoljen sam s seboj.

Ta pozitivni občutek pa bo vzdrževal in obnavljal le, če bo samodiscipliniran. Samodiscipline pa otroka učimo starši. Disciplinirati ne pomeni isto kot kaznovati. Z discipliniranjem naj bi otroka naučili, da zna v svojem obnašanju izbrati boljšo možnost, svoji starosti primerno.

Starši moramo vedeti, česa je naš otrok fizično in umsko sposoben in od njega pričakujemo samo toliko in nič več. Prevelika zahtevnost in želje staršev pehajo otroke v slaba razpoloženja, v občutke nesposobnosti; samozaupanje in samopodoba se krhata.

Starši, bodimo enotni v svojih zahtevah

Izjemnega pomena za otrokov uspešen osebni razvoj je tudi enotnost starševskih zahtev. Če vsak od staršev pričakuje od njega nekaj drugega, oziroma če eden od staršev izničuje pomen zahtev drugega, je otrok zbehan. Ponavljajoče in neuskklajene zahteve staršev otroku omogočajo, da tehta, kaj se mu bolj izplača; podrejata se začne manj zahtevnim dogovorom oziroma jih postopno tudi ignorira. Trenutno se čuti močnejšega od tistih, ki ga z zahtevami omejujejo; postaja zahtevnejši, neposlušen, na videz pretirano samozavesten.

Naslednja skrajnost so pričakovanja staršev o popolnem obnašanju otroka; pogosto se s tem sami izpostavljamemo razočaranju in jezi, svojega otroka pa nepotrebnim neuspehom, ki hromijo njegovo samozavest in samospoštovanje. Prihranimo svojemu otroku občutek negotovosti, dogovorimo se s partnerjem o enotnih ciljih. Enotni starševski cilji naj bodo tudi cilji otroka, saj bo takrat, ko mu kaj uspe, ne da bi bilo pri tem prizadeto njihovo samospoštovanje, ponosen in srečen.

Discipliniranje

Temelji na koristnih in vnaprej dogovorjenih pravilih, ki naj bodo otroku:

-razumljiva

-starosti primerna (nekaj, kar so sposobni storiti)

-izpolnljiva (takoj ve, kdaj je bilo pravilo prekršeno)

Kadar otrok pravilo prekrši, mu starši mirno povemo, da je storil napako. Pravilo smo dorekli skupaj z njim, zato je ob kršitvi odgovoren tudi za posledice. Odgovornost otroka ob sprejetem pravilu starši stopnjujemo tako, da ponovimo pravilo in posledice kršitve vsakokrat, ko pravilo prekrši. Otroci, predvsem mlajši, pravilo pogosto pozabijo, starši pa vztrajamo pri udejanjanju posledic. Otroku tako pomagamo, da spozna svojo napako.

Starši smo odgovorni tudi za otrokovo spoznanje, da pri reševanju problemov ne obstaja ena sama rešitev. Ob pogovoru z nami naj ugotovi, da v primeru nestrinjanja ni nujno, da postane nekdo zmagovalec, drugi pa poraženec. Ob našem zgledu naj se nauči reševati probleme tudi s pomočjo sprejemljivih kompromisov. Zelo pomembno je, da smo starši pripravljeni sprejeti otrokove odločitve in da mu dovolimo izkusiti tudi posledice. Izkušnje mu bodo pomagale, da bo ob novem problemu razmišljal vedno bolj samostojno in odgovorno o možnih rešitvah. Starševstvo je priučena spretnost, ki jo lahko izboljšujemo tako, da svoja ravnanja, s katerimi nismo zadovoljni, spremenimo ob opazovanju drugih staršev, po ugotovitvah ob prebranih knjigah, po vključitvi v delavnice, predavanja itn.